

Foderforbruget 1999/00*

Landbrugets samlede foderforbrug udgjorde i driftsåret 1999/00 14.875 mio. foderenheder. Det svarer til et fald på godt 4 pct. sammenlignet med driftsåret 1998/99.

Landbrugets foderforbrug omfatter opgørelser for en lang række foderemner, der kan opdeles i to hovedgrupper: Kraftfoder og grovfoder. Til kraftfoder henregnes bl.a. korn og oliekgær, mens grovfoder bl.a. omfatter rodfrugter, græs og grønfoder. Forbruget af de enkelte foderemner opgøres ved at opstille balancer. På den ene side opgøres den samlede forsyning bestående af indenlandsk produktion, primo lagre og import, og på den anden side opgøres anvendelsen fordelt på eksport, ultimo lagre og foderforbrug, hvor foderforbruget beregnes residualt ud fra balancen "tilgang = anvendelse". Opgørelsen laves for driftsår.

1. Udviklingen i landbrugets foderforbrug

Fald i samlet foderforbrug

Det samlede foderforbrug faldt godt 4 pct. målt i foderenheder fra driftsåret 1998/99 til 1999/00. Faldet i foderforbruget er resultatet af et fald i forbruget af kraftfoder på knap 3 pct. og et fald på 8 pct i forbruget af grovfoder. Kraftfoder tegner sig for godt 70 pct. af det samlede foderforbrug. Betragtes udviklingen i forbruget af kraftfoder nærmere, ses forbruget af korn til foder at være uændret, mens forbruget af oliekgær faldt med knap 6 pct. For grovfoderets vedkommende faldt forbruget af græs- og grønfoder med godt 4 pct., og forbruget af rodfrugter faldt med 19 pct.

Undersøgelse af foreløbig karakter

Undersøgelsens foreløbige karakter skal understreges. Resultaterne bliver således revideret, når mere endelige udenrigshandelstal foreligger. Som beskrevet i metodeafsnittet beregnes mængden af de pågældende foderemner som en rest, dvs. som den mængde, der er tilbage, efter fradrag for øvrige anvendelsesmuligheder. Denne beregningsmetode medfører, at eventuelle opgørelsesusikkerheder i denne balance akkumuleres i beregningen af den samlede mængde anvendt til foder.

Oversigtstabel

Udviklingen i landbrugets foderforbrug

	1996/97	1997/98	1998//99	1999/00*
	----- indeks gnsn. 1996/97-1998/99=100 -----			
1. Kraftfoderforbrug i alt	98	98	104	101
Heraf:				
Korn og kornprodukter i alt	101	96	102	102
Oliekgær i alt	93	100	107	100
2. Grovfoderforbrug i alt	99	100	101	93
Heraf:				
Rodfrugter, rod og top	98	109	92	74
Græs og grønfoder	98	98	104	99
3. Foderforbrug i alt	98	99	103	98

2. Metoden for beregning af foderforbruget

<i>Foderforbruget opgøres i foderenheder</i>	Landbrugets foderforbrug består af mange forskellige foderemner med et meget varierende tørstofindhold. For at kunne beregne landbrugets samlede foderforbrug omregnes mængden af de forskellige foderemner i mio. kg til foderenheder.
<i>Definition af en foderenhed</i>	En foderenhed angiver energiindholdet i foderet og er lig med foderværdien af et kg byg, hvilket svarer til 4,4 kcal. Proteinindhold og andre næringselementer i foderet opgøres ikke i denne opstilling.
<i>Foderforbruget opgøres som en rest</i>	Foderforbruget for det samlede landbrug beregnes residualt. Den totale mængde, der er til rådighed i Danmark af de enkelte foderemner, formindskes således med anvendelsen til alle andre formål, såsom svind, eksport osv. Den tilbageværende mængde er lig foderforbruget i pågældende periode.
<i>Driftsårsopgørelse af foderforbruget</i>	Foderforbruget opgøres for driftsår, der for flertallet af fodermidler strækker sig fra 1/7-30/6.
<i>Foderforbrug af korn og kartofler</i>	Forbruget af korn og kartofler til foder er offentliggjort i indeværende serie 2000:17, hvortil henvises for uddybende kommentarer.
<i>Foderforbrug af rodfrugt- og græsmarksafgrøder</i>	Forbruget til foder af både rodfrugt- og græsmarksafgrøder beregnes på grundlag af det samlede høstudbytte, som det er indberettet fra de landøkonomiske foreningers planteavlskonsulenter inden for hvert af konsulenternes lokale område. For rodens andel af rodfrugter er svindet skønsmæssigt fastsat til 10 pct. af høstudbyttet. Høstudbyttet af roetop, opfodret frisk, anvendes direkte i foderforbrugsberegningen, mens der for roetopensilage foretages et fradrag på 25 pct. af høstudbyttet. For græsmarksafgrøder sker der en reduktion i høstudbyttet, når fodermængder beregnes, idet der tages hensyn til, at en del af udbyttet anvendes til omdannelse af lucerne til lucernemel og grønepiller, samt at der er et vist opbevaringssvind.
<i>Foder af halm</i>	Foderforbruget af halm beregnes ud fra oplysninger indhentet i forbindelse med høsttællingen, hvor ca. 4.500 bedrifter bliver spurgt om deres anvendelse af halm.
<i>Periodisering af grovfoderhøsten</i>	Grovfoderhøsten, dvs høsten af rodfrugter, roe-top, halm og græsmarkafgrøder, anvendes i det efterfølgende driftsår. Det vil sige, at der eksempelvis i fodringsåret 2000/01 forbruges af høsten fra 2000. Der foreligger ikke oplysninger om lagerbeholdninger af disse fodermidler, men almindeligvis vil høstudbyttet i et år stort set være brugt inden næste års høst, selv om der kan forekomme overførsel af lagerbeholdninger af grovfoder.
<i>Omregningsnormer fra fodermængde til foderenheder</i>	Foderværdien af det anvendte foder beregnes på grundlag af omregningsfaktorer for de enkelte foderemner hentet fra "Fodermiddeltabel 1997" rapport nr. 69, "Håndbog for driftsplanlægning", "Håndbog for svinehold" samt "Håndbog for kvæghold", alle udgivet af Landbrugets Rådgivningscenter, suppleret med materiale om fodermidler for svin fra Danske Slagterier.
<i>Yderligere oplysninger</i>	Yderligere oplysninger findes i årspublikationen <i>Landbrug</i> . Læs mere i varedeklarationen, der er tilgængelig på Danmarks Statistiks hjemmeside www.dst.dk under "Vejviser i statistik" – "Varedeklaration" under emnegruppen Landbrug.
<i>Henvendelse</i>	Agnete Nilsson, tlf. 39 17 30 38, agn@dst.dk Torben Pedersen, tlf. 39 17 33 82, tpe@dst.dk En tilsvarende opgørelse for 1998/99 er offentliggjort i indeværende serie 2000:2.

Tabel 1. Landbrugets foderforbrug

	Mængder anvendt til foder			Foderværdi		
	1997/98	1998/99	1999/00*	1997/98	1998/99	1999/00*
	mio. kg			mio. FE		
A. Kraftfoderforbrug i alt	.	.	.	10 240	10 809	10 513
Heraf dansk foder	.	.	.	6 921	7 101	7 226
Heraf udenlandsk foder ¹	.	.	.	3 319	3 709	3 287
I. Korn i alt	6 058	6 451	6 439	6 247	6 631	6 630
Hvede	3 344	3 406	3 379	3 635	3 702	3 673
Rug	126	84	66	130	87	68
Byg	2 356	2 661	2 562	2 272	2 566	2 470
Havre og blandsæd	127	145	134	98	112	104
Triticale	61	103	253	64	109	268
Majs mv.	45	52	45	47	55	48
II. Bælgsæd i alt	197	256	167	215	280	182
III. Kornprodukter til foder i alt	107	107	79	95	93	66
Klid ²	58	63	56	42	45	41
Andre kornprodukter til foder	49	44	23	53	48	25
IV. Oliekager i alt	2 226	2 348	2 197	2 514	2 681	2 523
Bomuldsfrøkager	1	0	0	1	0	0
Solsikkekager	310	297	251	252	242	204
Sojakager	1 377	1 557	1 502	1 719	1 943	1 875
Raps mv.	537	494	443	541	496	444
V. Lucernemel, græsmel og græspiller i alt	131	139	221	79	83	133
VI. Andre vegetabiliske foderstoffer i alt	740	602	481	432	331	281
Mask, bæreme, fodergær og melasse	551	468	301	240	191	93
Tapiokamel, citruskvas, guarmel mv.	190	134	180	192	140	188
VII. Kødbenmel og fiskemel mv. i alt	925	990	1 049	530	582	552
Kød- og benmel mv.	125	126	86	131	131	89
Fiskemel, -ensilage og -affald	800	864	963	399	451	463
VIII. Mælk og mælkepulver samt valle i alt	1 332	1 287	1 346	129	127	147
Sødmælk	125	125	125	34	34	34
Skummetmælk	8	7	7	1	1	1
Skummetmælks- og vallepulver	12	13	26	15	16	34
Valle	1 188	1 142	1 188	79	76	79
B. Grovfoderforbrug i alt	.	.	.	4 729	4 743	4 361
I. Rodfrugter i alt	6 133	5 137	4 140	1 072	901	729
Kartofler	218	191	217	72	63	71
Fabriksroeffald og pulp	3 662	3 039	2 576	554	460	391
Foddersukkerroer og anden rodfrugt til foder	2 253	1 908	1 347	446	378	267
II. Roetop i alt	485	437	276	73	66	41
Frisk roetop	122	100	72	12	10	7
Roetopensilage	363	337	204	61	56	34
III. Græs og grønfoder i alt³	19 154	20 326	19 476	3 161	3 354	3 214
IV. Halm i alt	1 793	1 786	1 597	424	422	378
A+B. Foderforbrug i alt	.	.	.	14 970	15 553	14 875
Heraf dansk foder	.	.	.	11 298	11 616	11 423
Heraf udenlandsk foder ¹	.	.	.	3 672	3 937	3 452

¹ Herunder olie kager produceret her i landet på grundlag af importeret oliefrø.³ Inkl. afgræsning, græsensilage, hø og efterslæt (beregnet i grønvægt).² Klid af hvede, rug, havre og andre kornsorter.